

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Hrvatsko

narodno zastopništvo zboruje v Zagrebu v narodnem „saboru.“ Precej prva meritorna „sednica“ 10. t. m. je imela na svojem lici pečat mišljenja, kakoršno mora zdaj po Hrvatskem vladati, namreč nezadovoljstva in, sicer še pol prikrita vendar huda, mrzost do Magjarov resp. do ogerske vlade. Trije narodni zastopniki, in sicer vodja vladno narodne stranke Mrazovič, kakor tudi vodja neodvisne vso zvezo z Magjari odbivajoče stranke „mladohrvatske“ dr. Makanec, so vstali in bana Mažuraniča interpelirali, zakaj Magjari hrvatskemu narodu dane besede ne drže, zakaj njegov politični razvoj zavirajo.

Znano je, da je hrvatska narodna stranka pri reviziji „nagodbe“ veliko svojih terjatev popustila. Da je le vlada v roke svojih mož spravila, bila je z malimi koncesijami zadovoljna. V narodu je pokazovala se zaradi tega sumljivost in velik del ni odobral te popustljivosti narodne večine poslancev. — In s čem so ti narod tolažili, s čem nezadovoljne duhove mirili? Največ s tem da so rekli: „poglej narod, kako zanemarjene so tvoje upravne razmere, politične in sodske in vse; mi bomo najprej za to skrbeli, da se izboljšajo, in bratje Magjari so nam obljubili ne zavirati nas, saj je naša zemlja avtonomna, ona si sama daje postave.“ In narod hrvatski, videč kako živo mu je potreba reform, udal se je in zvesto podpiral Mažuraničevo vlado in po-

slance, da si so bili ti čedalje popustljivejši nasproti Magjarom in so v Pešti večkrat še več nego koristolovje igrali, le v patrijotski želji, da bi si ogersko vlado naklonjeno obdržali in one reforme za svojo zemljo dobili, katerih narod želi.

Ali glej magjarske vere! Jedva je hrvatska vlada izdelala skromno osnovo o izboljšani politične uprave, našli so Magjari dlako v njej in jo zavrgli. Mej predlogi izvemši šolske postave, nij nobenega važnega. Da je osnova o reformi politične uprave od magjarske vlade zavržena, dalo je rečenima vodjema povod bana interpelirati. Ban Mažuranič je odgovoril diplomatski. Varoval se je zameriti Magjarom in narodni stranki, katera v srci sigurno nij zadovoljna z odgovorom. Rekel je namreč, da je hotel prej predno je osnovo kroni predložil, znati mnenje „hrvatskega ministra“.

„Hrvatski minister“ Pejačević pak je žalostna figura, magjarskega ministerstva marioneta, ki je služil isto tako za Raucha in Vakanoviča kakor zdaj za Mažuraniča. Dokler bodo Hrvatje imeli tacega „hrvat.“ ministra v Pešti, bode pač tudi njih avtonomija precej slična našemu čl. 19. v cislejtanskih osnovnih postavah, ki se bere na papirju, v življenju pak ga Slovanje ne poznamo. Ako ima §. 5. nagodbe res tak pomen, kakor ga je pokladal ban vanj, in predsednik zbornice dr. Makancu nij pripustil, drugače tolmačiti ga, — potem so si Magjari s tem §. in pa s Pejačevićem pustili lepa vratica

odprta, skozi katero hrvatsko avtonomijo eskamotirajo kakor jim baš drago.

Tretji interpelant, zastopnik Jakič, je imel isto tako važno interpelacijo na bana, ki nij bila tudi nič drugega, nego pritožba na krivico Magjarov. Vprašal je bana namreč, zakaj se vojna krajina, katera je uže razvojničena, vendar ne zedini tudi administrativno s Hrvatsko. Ban je odgovor obljubil. Ko bi ban smel naravnost odgovoriti, moral bi reči: „da vojna krajina nij s Hrvatsko uže davno zedinjena, nij kriv nobeden drug uzrok, nego zavist in krivičnost „bratov“ Magjarov, kateri se bojé, da ne bi Hrvatska krepka postala, zato je vse odtegujejo, kar bi njeni moči koristno bilo. Iz istega uzroka ne pripuste zedinjenja z Dalmacijo, iz istega uzroka intrigirajo proti notranjim reformam v Hrvatski. Le kar so Hrvati Magjarom s silo ali zvijačo iz rok izpulili to imajo. Poštene in iskrene zveze z Magjari imeti menda uže nij mogoče!“

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 12. avgusta.

Potovanje *cesarjevo* na Češko o delu strah dunajskim centralističnim listom, kateri vidijo za grmom spravo s Čehi, a ta bi jim nikakor ne bila po volji. Naj se narodi prepirajo, zlasti Slovani naj se na steno pritiskajo, da Avstrija ostane slaba in se ne more okrevati; le tako se pripravlja za vasala pruskega vladarja. Čehi bodo povsod

Listek.

Kantorčica.

Roman s pogorskega zakotja.

(Češko spisala Karolina Světlá; poslovenil Franjo Tomšič.)

(Dalje.)

„Potegni zgornji predal, Enefa, in zrav naj tam tvoje srajce sama; imaš k temu pripravnejše roke, nego jaz. Ali čakaj, pozabila sem, da nij prazen. Dejala sem tje za zdaj vse te reči, s katerim me je Otik v Pragi obdaril in s katerimi resnično rečeno, ne vem kaj začeti; za me prosto ženo nijso za nobeno rabo — škoda denarja, katerega je za nje izdal. Si moram v kakšni skrinji poiskati za nje prostora; za zdaj jih poberi ven in jih položi na mizo. Pa kdo se pa zopet krega na dvorišči? To sam bog ve, kaj je denes našej družini; ne more si nikoli ustreči. Komaj se obrnem, se uže kav-sajo. Moram iti malo poravnati, drugači se bodo do noči kregali.“

Mrakotova je šla in Enefa je ostala sama. Začela je predalec prazniti, boječe, pa vendar z notranjim veseljem in nekim ginjenjem, dotikaje se lično in lahko vsake

reči. Saj so bile od doktorja, vsako iz njih je moral imeti v roki, poprej nego jo je daroval materi. Bile so lepe skrinice s pogledi na Prago. „Ti Pražanje morajo vendar le pobožni ljudje biti,“ mislila si je, pregledavaje te podobe; imajo v svojem mestu same cerkve, same stolpe.“ Na to je jemala ven mila različne in raznobarvne; zopet se je morala čuditi, kaj se ljudje vse ne domislijo, da delajo celo z mila jabelka, bruske, piške in opice. Potem je prišla na flašice z dišečimi vodami; vsaka je dišala kakor celi vrt v cvetu. Končno je dobila v roke žametovo škatljico. „To mora biti še le kaj posebnega,“ mislila si je v duhu in jo odpirala po lehkoma, pa le po lehkoma, samo da bi vendar zvedila, kaj ima v roki. Pa na enkrat je jo imela čisto odprto, tr se nad njo sklonila.

V škatljici je bila moška podoba, v kateri je spoznala takoj po popisu, posebno pa po bradi — gospoda doktorja. Rudečica je jo oblila, ko se ji je nenadeno posmijal, kakor bi ji hotel reči: „No, ti Eva zvedljiva, kaj mi boš povedala?“ Osramotena je hotela podobo zopet malo odložiti, kakor jo je prišla; ali pri tem jej je v glavo

palo, da je vendar prava neumnica: da bode doktor v Pragi baš vedel, kdo v Ještedi njegovo podobo gleda! Pogledala je tedaj na lepo podobo še enkrat, pa neplašljivo in kakor mora biti, a vendar jo je vsaki trenotek obšla gorkota, in bilo ji je, kakor bi mu gledala v živi obraz. Da, še zmirom je bil taki, kakoršnega je imel dedček v mislih: lice kakor roža, lase kakor zlat prstan in oči kakor plavica, ravno kakor plavica. Kaj je le Mrakotova mogla imeti proti njegovi bradi. Brez nje bi se niti za polovico tako učen ne videl; bilo mu je res poznati takoj na prvi pogled, da je to posebni človek, nekaj višjega in imenitnejšega, nego ljudje, katere vidimo vsak dan v vasi.

Dolgo je trajalo, jako dolgo, predno je odložila Enefa podobo; nij se mogla od nje odtrgati. Obotavlja se in nerada je zaprla zopet škatljico in malomarno segla po bližnjem predmetu. To je bila rudeča knjiga, z zlatom bogato potiskana, iz katere je visel moder trakek. Zamišljena, še podobo v očeh, prišla je za trakek, bukve so se odprle in na gladkem papirju je bila z drobnimi črkami tiskana pesen, katere prva črka je predstavljala grob, zraven ka-

cesarja z demonstrativno slovesnostjo sprejeli. Nadvojvoda Albreht je uže odpotoval na Češko.

Ogerski ministri Bitto, Ghyczy, Zichy, Szende in Bartal so prišli na Dunaj zaradi neklih važnih posvetovanj. V zgornji zbornici so se predložila poročila o inkompatibilnosti in volilni postavi. Vlada sili, da bi zgornja zbornica ko najhitreje rešila teh postavnih načrtov in zgornja zbornica bode gotovo rada storila vladi to ljubav.

Vnanje države.

Novo imenovani **russki** poslanec na angleškem dvoru, grof Šuvalov je na potu v London se nemškemu cesarju predstavil.

Bivši Napoleonov maršal **Bazaine** je v noči od nedelje do ponedelka od otoka Marguerite pobegnil. Mož je grdo bil izdal francosko armado, potem k smrti obsojen, pa od Mac-Mahona pomiloščen. Iz trdnjave se je izpustil po vrhnih lestvicah in pobegnil na ladijo, katera je proti Italiji plavala. Francoska vlada je sklenila, da hoče ostro kaznovati sokrivce tega pobega.

Španska vlada, kakor se iz Madrida poroča, nij nikoli niti pismeno niti ustno prosila, katero deželo za priznanje. Brati je bilo o tem v časnikih, španski republiki protivnih, da bi se tako vlada pred svetom osramotila. — Karlisti so se pri Barceloni prikazali in ker nij redne armade v mestu bilo, so se meščani oborožili; a Karlisti se niso upali mesta napasti. Cela karlistična vstaja bi uže davno bila končana, ko ne bi jim dohajala pomoč črez francoske meje in po morji od angleških kramarjev. Sicer pa uže skoraj vse velevalsti vojne ladije pošiljajo v bližino bojišča; v gaskogneskem zalivu so ladije raznih držav.

Na **Italijanskem** vsak dan zapirajo ljudi, kateri so na sumu, da so v zvezi z internacionalci. Pri mnogih uradnikih južnih in rimskih železnic so bile hišne preiskave, pri katerih so res bili najdeni uporni oklici.

Nemška vlada je, ako se sme verjeti dunajski „T. P.“ razposlala okrožno pismo vladam zaradi priznanja španske vlade. Pismo je uže došlo na Dunaj in naglašja posebno, kako potrebno je, da se španska vlada priznava. Nemški poslanec v Parizu je ministru Decazesu naznanil, da hoče nemška vlada špansko republiko priznati.

Dopisi.

Iz Kozjega 10. avg. [Izv. dopis.]

Večje nagote in puhlosti nemškutarski in vladni kandidat za deželni zbor naših 3 krajev nij mogel pokazati kakor v svojem baje lastnoročnem dopisu v „Tagespošti“ št. 175 od 4. avgusta t. l. Sklicuje se na „Liebesdienst“, da je posebno g. Žnidaršič pri lanskej volitvi v drž. zbor vse sile napejal, da so njegovi volilci za dr. Vošnjaka glasovali. Ali kako je to mogoče bilo, ker je Žnidaršič sam bil v Celji, in le 12 glasov imel, v Brežicah pa je 57 glasov dobil. — V dobi „švindelnja“ se tedaj tudi ne moremo čuditi, da se v „N. fr. Pr.“ iz Brežic piše, ka bi se bili „vodje slovensko- in nemško-liberalne stranke zedinili g. Žnidaršiča kandidirati“, kajti g. Žnidaršič še nobenega „mladoslovenske stranke“ vprašal nij, ali ga bodo podpirali ali ne, pač pa hodi okolo posvetnih — naj si bodo tudi cesarski — in duhovnih jezuitov, da bi ga rešili enakega propada, kakor pri lanskim volitvah v državni zbor. Kako ga hočemo mi podpirati, ki sam obstoji, da je njegov „politischer Standpunkt gemässigt“ (ali bolje „mässig“) in da je „nemškutar“, če tudi „kein starrer Deutschthümler?“ —

Iz Sevnice 11. avgusta. [Izvirni dopis.] Volitev deželnega poslanca za naše okraje Brežice, Kozje in Sevnica bode 24. t. m. v Brežicah in so v ta namen volitve volilnih mož v okraji Sevnica, razen občine Sevnica, kjer se bode jutri volilo, se denes končale. Izid te volitve nam je vesel dokaz za zmago narodnega kandidata. Volili so se namreč na Blanci: Matija Medvešek, France Cirjak, Ivan Hlebec, France Novak, Ivan Gorišek in Jože Šrbec; v občini Brezje: France Dvoršek, v občini Anže: Anton Fabijančič, v občini Armeško: France Kozole, v občini Gorica: Jožef Petan, v občini Raztez: Ivan Vodopivec, v občini Senovo: Jakob Cirjak in France Kralj, v občini Stolovnik: Anton Ribič, v občini Zabukovje: Matija Požun, Ivan Volk, Jože Zalogar in Miklavž Kunšek sami narodnjaki,

le v skozi in skozi potujčenem Rajhenburgu volili so najbolj zagriznjenga slovenskega sovražnika. — Sevnica, to smo prepričani, bo le narodno volila, kakor so dosedaj tudi druge občine okrajev Brežice in Kozje storile. Kakor je uže znano, postavili so nemški ali prav nemčurski liberalci in ustavoverci g. Žnidaršiča za svojega kandidata; a za gotovo upamo, da propade Žnidaršič in da bode izvoljen narodni kandidat, če smo le edini.

Domače stvari.

— („Narodno društvo.“) G. rodoljube, katerim smo poslali pole za nabiranje udov in ki nam še niso poslali imen pristopivših udov, prosimo, naj to precej store, da sestavimo do občnega zbora (15. avgusta) imenik društvenikov.

Osnovni odbor.

— (V Ljubljani) bode stranka c. k. birokracije ali takozavna ustavoverna stranka kandidirala za deželni zbor advokata g. dr. Schreya.

— (Za Vipavo in Idrijo) še nij razpisana volitev deželnega poslanca; tudi še nij znano, ali ostanejo stari volilni možje, ki so bili pred tremi leti izbrani ali se imajo novi voliti. V vseh drugih deželah se pri vsaki volitvi tudi novi volilni možje volijo; mislimo torej, da se bi moralo ravno tako na Kranjskem zgoditi; kajti glavne dolžbe volilnega reda so sa vse deželne zbore enake.

— (Na mariborski gimnaziji) se je vršila matura od 27—30. julija, in izmej 24 osmošolcev jih je delalo 23; izmej teh sta izvrstno delala 2, dobro 17, za meseca odstavljenata sta 2 in za celo leto 2. Naj še se pristavi v imenu osmošolcev srčna hvala gg. učiteljem, kateri so se pri izkušnji celo prijazno proti dijakom obnašali — in čeravno večjidel Nemci, niso bili Slovencem v nikakem obziru protivni, kakor se je to druga leta navadno na naši gimnaziji godilo; — posebna hvala pa gre sledečim gg.: Dru Steinwenter-ju, Jettmar-u in Dru

terega je klečala deklica plakajoča, ter polagala nanj venec.

„To mora biti jako lepa skladba, če govori o tej deklici“, mislila si je Enefa ginjeno, spominjaje se na grob svojih staršev. Prebrala je napis, da bi zvedela je-li je deklica sirota, kakor ona; glasil se je: „Hrepenjenja od Ještedskega.“ Zraven tega imena je stalo s rudečim svinčnikom zapisano, „to je materin Otik.“ Nij bilo dvomiti, Otik je daroval te bukve materi, ker je bila noter pesen zložena od njega.

V Enefi je zatolklo srce tako močno, da se je moralá trenotek držati; ta iznajdba je bila še več nego podoba. Tma se jej je delala pred očmi, ko je jela brati.

Če je bila ta pesen tudi drugače veliko, spravno delaná, s pravim čutom pisana, tega se ve da Enefa soditi nij mogla in saj se tudi nij pečala za to; njej je zadostovala misel, in ta jo je ganila do solz. V prvi kitici je tožil namreč pesnik, da bi končno zginila sè sveta hinavščina in izdaje; v drugi, da bi se ljudje ko bratje poznali; v tretji, da bi se vse ljudstvo ko ena rodbina ljubilo; v četrti, da bi luč pravice vsem na enkrat se prikazala; v peti, da bi mu bilo dovo-

ljeno v resnici dokazati, kako jako mu je ležeče na blagi človečnosti; v šesti, da bi uže brž nastal trenotek, ko bi za te misli meč potegnil in za nje se bojeval; v sedmi si je voščil za nje smrt na bojišči; v osmi si je voščil odmeno za to, nego da bi nežno srce le eno solzo na njegovem grobu zjokalo, in v deveti, da bi bilo to srce deklisko....

„Za pet ran božjih, kaj ti je?“ je zavpila Mrakotova, ko se je vrnila s dvorišča, kjer je v vspehom sodnika predstavljala, deklici v prihodnjo sinovo sobo. Enefa je slo-nela na omari ter jokala, da jej je hotelo srce počiti.

Deklica dolgo nij mogla odgovoriti od ihtenja, končno se je zjokala glasno.

„Brala sem v teh bukvah pesen vašega...“ in dalje zopet nij mogla, le na odprte bukve je kazala, katere so bile od solz zmočene.

Mrakotova je pogledala z začudenjem na knjigo.

„A, uže vem,“ domislila se je končno; „te bukve imam uže dolgo, in zdaj sem jih priložila k tem drugim stvarém iz Prage; sin mi jih je enkrat pred leti poslal, zavoljo ene pesni, katero je vanje zložil. Ali resni-

čno več ne vem, ali je bila ta pesen za jokati, ali ne. Pa saj tako nijsem nikoli mnogo držala na posvetne pesni, še takrat ne ko sem bila dekle, zdaj na starost še celo nijšo več za me. Menim, da té-le še prebrala nij sem...“

„Če nij ta pesen svetejša od vseh svetih, ki jih imate v molitvenih bukvah, potem ne vem, kaj je sveta reč in svetá beseda,“ reče Enefa in v očeh se jej je zablišknila blaga nejevolja. „Taki čuti, ki so tu zloženi, take misli, ki so tu izrečene, so le v prorokovih psalmih, tako ljubezen do svojega bližnjega nas je učil le Kristus sam... o, srečna ta, kateri bode prisojeno sedeti kakor drugi Mariji pri njegovem znožji in poslušati njegovo razlaganje, ali služiti mu, kakor sestra njena Marta...“

Enefa ganjena je zopet obmolnila; dedček bi se bil gotovo sumljivo odkašljajal pri njeni navdušenosti, Mrakotova je pa dolgo gledala na deklico pozorno in z zadovoljnim smehlajem. Končno jej je rekla še prijaznejše nego je z njo govorila:

„Če si v teh bukvah našla, kar te veseli, no, pa si jih le vzemi domov in obdrži jih. Vem sicer, da jako nerada jemlješ,

Hromadu. Bog daj mladi učeči se mladini veliko takih učenih in pri dijakih priljubljenih učiteljev!

— (G. Jugovic) je svoj mandat kot deželni poslanec odložil.

— (Dr. Razpet) iz Postojne je menjal službo z dr. Škrabarjem v Ptuji.

— (Kegljaljo se bode) na korist fondu bolnišne in invalidne blagajnice za tiskarje v Ljubljani od sobote 15. do nedelje 30. avgusta t. l. na kegljišči „k zvezdi“, na sejmskem trgu vsak dan od 9. ure zjutraj do 12. ure zvečer, v petkih samo od 9. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Dobitki bodo sledeči: 1. dob.: 5 ces. cekinov, 2. dob.: 3 ces. cekini, 3. dob.: 2 ces. cekina, 4. dob.: 8 gld. v srebru, 5. dob.: 6 gld. v srebru, 6. dob.: 4 gld. v srebru, 7. dob.: šaljiv dobitok. — V nedeljo 30. avgusta ob 10 uri zvečer se bode kegljanje končalo in dobitki razdelili. — Vsi prijatelji kegljanja se gledé na zgorej omejeni namen s tem najuljudneje vabijo k temu kegljanju na dobitke. Komité.

— (Polk Hartung) pride iz Celovca koncem tega meseca v Ljubljano k jesenskim vajam.

— (Družba sv. Mohora.) „Bes.“ piše: „V tem mesecu bode družba rešila svojo nalogo. Do konca avgusta bode slednja pola družbinega koledarja v natisu dovršena in z začetkom prihodnjega meseca bode pričela se razpošiljatev družbinih knjig. Knjige se bodo letos razpošiljale zaporedom po tej vrsti, kakor so v koledarjevem imeniku navedene škofije in dekanije; tedaj jih dobé najprvo udi goriške nadškofije, za temi družbeniki v krški škofiji itd. tako, da bodo vsaj v šestih tednih bukve razposlane in udom prišle v roke. — Temu naznanilu naj dodamo površni pregled letošnje delavnosti družbe sv. Mohora. Lani je štela družba 438 dosmrtnih in 21.454 letnih, tedaj vkup 21.892 udov; letos pa je naraslo število dosmrtnih udov na 495 in letnih na 23.631 tako, da vseh udov je 24.080. Čez dve tisoč jih je torej pristopilo letos na novo. —

pa vzemi enkrat nekaj zoper navado. Meni nij na tej knjigi nič ležeče, jézi se na me ali pa ne, nikoli ne bodem za njo stala; za me uže nij družega kakor molitve.“

„Sveta Marija!“ je vskliknila Enefa ter stisnila knjigo k srcu, oči k nebu dvignivši „ali je res mogoče se ločiti od tacega zaklada?“

„Da je tam zaklad, tega seveda ne vem; ne razumem tega tako kakor ti, ali želela bi si, da bi bil Otik takov, kakoršnega si ti malaš. Kakor sem uže oni dan in póprej pravila se mi ne zdi v vsem tak, kakoršnega bi pobožna in vestna mati rada imela; pa jaz ga nijsem izredila in kar mu manjka, more popraviti pridna žena. Ljubica, on potrebuje v tej Pragi grozno denarjev!“

„Saj jih ima tudi kje dobiti; zakaj bi stiskal, če ima vsega dovolj in še preveč?“ brani Enefa novega odrešnika sveta, „sicer sem pa prepričana, da sam sebi malo privošči, najbrž razdaje vse ubogim.“

„E spaka on razdaje,“ odkima Mrakotova z glavo, „nečem reči da bi se morda nikoli potrebnega človeka ne usmilil; al kakor se mi zdi, zapravi naj več z bratci.“

„Hodi s prijatelji gotovo le za to, da bi jih podučeval in na boljši pot pripravil,“

Računimo, da nas Slovencev je 1,266.000, tako pride na vsacih 53 Slovencev en ud družbe sv. Mohora. Na Štajerskem (v lavantinski in sekovski škofiji) je uže vsak 48. slovenski prebivalec ud Mohorjeve družbe; na Kranjskem in Koroškem pride ná 49 in na Primorskem na 60 Slovencev en ud družbe sv. Mohora. Koga pač tako velikansk napredek naše družbe ne veseli? Kjer koli se jezik slovenski govori, tam uže ima družba svoje ude in po pravici smemo trditi, da ne najdemo pri nijednem narodu v Avstriji in zunaj Avstrije enake ustanove, ki bi v ljudstvu tako vkoreninjena bila, kakor je družba sv. Mohora pri Slovencih. — Družbeniki prejmo tudi letos šest knjig; za letni donesek enega gold. — in če odštejemo kolek po 6 kr. za koledar — prav za prav za 94 kr. — zopet 63 tiskanih pol, katerih oblika je letos pri teh knjigah zdatno povečšana. — 1. „Občna zgodovina“ za slov. ljudstvo. Prvi snopič — 11 1/2 pole. 2. „Domači zdravnik“. Kratek navod, si zdravje utrditi in življenje podaljšati — 7 pol. 3. „Zlate bukve slovenskega vedeža“. Slovenskih večernic XXXII. zvezek — 7 pol. 4. „Koledar za leto 1875“ obsega 13 pol. 5. „Življenje svetnikov in svetnic božjih“, deveti in slednji snopič, obsega 15 pol. 6. „Življenje in smrt Kristusova“. Družega dela drugi snopič — 9 pol. — Družbini dohodki tega leta znašajo 25.902 gld. 93 kr., stroški pa 25.868 gl. 46 kr., ostane gotovine 34 gl. 47 kr., katera se po sklepu družbinega odbora daruje za Janežičevo ustanovitev.

— (Mej sv. Ilom in Pesnico) na Slovenskem Štajerskem je bil 5. avgusta železniški čuvaj France Savker najden z globoko rano na glavi. — Nasrečnež je malo ur potem umrl. Vse kaže, da je bil ubit in oropan. Sodnijska preiskava se je uže začela.

— (Iz tržaške okolice) se nam piše 9. avgusta: Zvonenje in streljanje o hudiuri je tudi v naši okolici pri nekaterih cerkvah navadno. Pri sv. Križu mora ubogi mežnar, ko od daleč sliši grmeti, v turn hiteti in na vso moč zvoniti; gorje njemu,

in predno je mogla Mrakotova na novo tožiti in dvomiti, doda resnobno in odločno:

„In ko bi ravno vsega ne storil, kakor na las vi hočete, kaj je za to? Na tacega človeka moramo čisto drugače gledati ter ga čisto drugače soditi nego našinca. Pri nas je toseveda treba, da premislimo, kam z vsacim krajcarjem, in predno ga izdamo, da ga trikrat obrnemo; ta pa, ki nosi v srci celi svet, ki zanj čuti in živi...“

Enefa zopet nij mogla dalje. Zopet je jela jokati, da ne le njen dedček, kateri je na zadnje k doktorju vendar le samo tujec, ampak da tudi mati o njem tako ne misli, kakor bi imela. O, on je vedel, zakaj je tožil po dekliškem srci! Kdo drugi na tem svetu ga je mogel tako razumeti in ga ceniti, kakor dekle, kateri je bil posvetni blagor dozda le prazen glas?!

Mrakotova uže nij vedela, kaj si če o njej misliti.

„Le vendar nikar zmirom ne jokaj, saj nemaš zakaj; kar te poznam te še nijsem videla tako razburkano za nič in zopet nič,“ prigovarjala je. „Ako ti nij najin pogovor všeči, saj lahko nehavi in začnevi o čem družem govoriti. Kava je uže gotova, noter do sem diši. Slišiš, Anka kliče! Pojdi

ako ne pride o pravem času. Od 5. do 6. t. m. po noči je moral skoraj celo noč zvoniti, ker je treskalo in gromelo in nalilo, da je bilo strah. Tudi s strelom mislijo nekateri babjeverci hudouro odpraviti. Pred nekaj leti je možak iz malega Repnja streljal na oblak. Postavi se k oknu, smodnik na mizi zraven sebe. Ko strelji, skoči iskra na smodnik in mož je ves v plamenu, da so ga komaj rešili smrti. Pametnejši so v Proseku, kjer vsaj nijsem slišal zvoniti o hudiuri. Naj bi se vendar ta neumna babjevera na copernice povsod odpravila.

— (Iz Solkana) se nam piše 11. t. m.: Včeraj opoldne je bil pri nas ogenj, pogorela sta dva hleva in nekaj sena; kmet je bil zavarovan.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Konjic 12. avg. Znani slovenski rodoljub nadžupnik Josip Rozman v Konjicah je denes umrl. Peljal se je iz Konjic v Vojnik, konj se splaši, voz se zvrne, in župnik se smrtno poškoduje. Žalost je občna.

Izpred porotnega sodišča.

Pred ljubljansko porotno sodnijo je bil zadnji četrtek obsojen Mihael Juvančič, krojač iz Planine zaradi prisilne nečistosti dovršene v stolpu farne cerkve in v nekem hlevu, na še ne 14 let stari deklici — na dve leti ječe in vsake 14 dni en post. Obravnavanje pred porotniki je bilo iz spodobnostnih ozirov tajno, torej tudi mi ne smemo in nečemo več poročati.

V soboto je bilo porotno obravnavanje proti Matiji Pfeiferju iz zgornje Dobrave, proti Julijani Dirnbacherjevi iz Mošnje, Jurju Kordežu iz Jamnika, Mini Družnik iz spodnje Dobrave in Neži Urh iz bohinske Bele zavoljo hudodelstva tatvine.

Obširni obtožni spis pripoveduje o tej družbi mej drugim to tatvino: V noči od 11—12 maja 1872 je vzel M. Pfeifer 42 letni

ter bodi zopet pametna. Ali kaj se tiplješ za srce, ali ti kaj manjka?“

„Nič, o nič, ali tolče v meni, kakor kader lan tolčemo... nij čuda... kar sem denes spoznala... užila... nikoli, nikoli tega ne bodem pozabila, in ko bi živela sto let.“

„Prosim te, pojdi uže enkrat, sicer mi tu še omedliš; saj si vsa obledela in roke se ti tres ejo. Denes nij s taboj nič.“

„Le pustite me trenotek, da se izpametim... Pojdite naprej... ne skrbite... takoj bom za vami zdolaj... in sobo bom redno zaprla...“

Mrakotova je tedaj storila svoji mladi prijateljici po volji ter šla, naprej po stopnicah doli; Enefa je šla počasi za njo. Ko se je z dolgim, vrelim pogledom ločila od sobice, zaprla jo je za soboj in na ključ je kanila velika solza, ko ga je zavrtila v ključavnicu in vrata poljubila. Požegnala je stanovanje tistega, ki je bil podoben naj zvestejšim učencem Jezusovim.

„Po srci, v katerem bodeš večno živel, ti nij treba več tožiti,“ zašepetala je.

(Dalje prih.)

mizar denarja najmenj 800 gl., najmenj 100 svilnatih rut in 1 kos volnatega atlasa v vrednosti od 310 gl. v zgornjih Gorjah v svoj dobiček iz posestva lastnikov Martina in Jan. Žvegel in Marije Goričnik in sicer iz zaprtega hrama in zaklenene štacune brez njihovega dovoljenja. — Julijana Dirnbacher, 35 l. stara, delavka, v Brezjah rojena, je k doprinesenju tatvine v noči od 11—12 maja 1872 na škodo Martina in Janeza Žvegla in Marije Goričnik pripomogla, ker je ključ iz Kranja prinesla jih Martinu Pfeiferju dala, ter ga je pred tatvino pri sebi prenočila, po tatvini pa ključ, ukradene rute in atlas v svojem stanovanju, v kuhinji in na svinjskem hlevu Mine Družnik shranila, in slednjič najmenj dve ukradeni svilnati ruti od Matija Pfeiferja dobila.

Jurij Kordež, 27 l. star, konjederski hlapec iz Jamnika je malo dni po 12. maji v spodnji Dobravi od Matija Pfeiferja pri Žveglu in Mariji Goričnik ukradenih na svinjskem hlevu Marije Družnik shranjenih svilnatih rut, čeravno mu je znano bilo, da je oni te reči iz zaprtega hrama ukradel dve ruti vredni 6 gl. pridobil in se s tem hudodelstva deležnosti tatvine krivega storil.

Mina Družnik, kajžarska žena iz spodnjega grabna in

Mina Družnik, 16 let stara, kajžarska hči iz spodnje Dobrave in

Neža Urh omožena kajžarska žena iz bohinske Bele so od tistih rut, katere je Matija Pfeifer ukradel, čeravno so vedele, da je on reči več ko 25 gl. vredne iz zaprtega hrama ukradel si pridobile, in s tem so te vse tri: starša Mina Družnik in Neža Urh tudi v mislu §. 186 b hudodelstvo deležnosti tatvine doprinesle kaznivo po §. 186 b.

Sodba je bila:

Pfeifer je kriv hudodelstva tatvine in je obsojen na pet let teške, vsak mesec z enim postom poostrene ječe. — Julijana Dirnbacher je kriva hudodelstva sokrivosti tatvine in je na 2 leti teške, vsak mesec s postom poostrene ječe obsojena. — Kordež je kriv hudodelstva tatvine in hudodelstva deležnosti tatvine in je na 14 dni ječe obsojen — zljajšalna okolnost je pri njem, da je že eno leto in 10 mesecev, čeravno je vse obstal — zaprt bil. — Mina Družnik, mati je kriva hudodelstva deležnosti tatvine in je obsojena na 14 dni ječe poostrene z 2 postoma, zljajšalna da je 15 mesecev uže zaprta bila, čeravno je vse obstala. — Mina Družnik hči in Neža Urh sta krivi prestopka deležnosti tatvine in sti obsojeni, prva na 4 dni, Urh pa na 3 dni zapora.

Razne vesti.

* (Vaje rezervistov.) Iz Dunaja se piše, da so letos vaje rezervistov samo tri tedne in sicer tako, da se vaje na Štajerskem začne 15. avgusta in končajo 5. septembra. Rezervni oficirji in enoletni prostovoljci pa imajo štiri tedne pri vajah ostati. Dalje smejo komandanti vojske iz asentnega leta 1871, ki bi še le koncem septembra imeli na uraib it, pa so uže popolnem za vojaščino izurjeni, še pred tem časom domov pustiti. Na ta način se bode državni kasi blizu eden milijon gold. prihranil.

* (Šest bataljonov v arestu.) Nadvojvoda Albrecht se je na potu iz Ruskega v Lvovu mudil in tamošnjo garnisono dal manevrirati ter v ognji eksercirati. Mej stre-

ljanjem sta on in general Neipperg čutila, da jim krogle nad glavo švigajo. Streljanje se hitro vstavi, a nij se moglo najti, kdo je streljal s krogli nabitimi puškami. Vsled tega je vseh šest bataljonov bilo v hišni arest obsojenih.

* (Sedem otrok utopljenih.) V Patosfi na Ogerskem je osem šolskih otrok pri kopanju splezalo na čoln, katerega so potem odvezali. Čoln žene v sredo reke, kjer se prekucne. Samo eden fant, ki je znal plavati, se je rešil, sedem pa je našlo smrt v valovih.

* (Iz klosterskega življenja.) V Maria-Terezijoplu na Ogerskem je franciskanski samostan. Ob Porciunkulih je pater gvardian Bazil Kovač po obedu obdolžil patera Jarneja, da on flaše z vinom, katere se pri obedu niso spraznile, pod svojo kuto skriva in potem v svojo celico spravlja, to djanje pa, vpije pater gvardian, je tatvina. Pater Jarnej hudomušno odgovarja, da to nij tatvina, kar on stori; pač pa je tatvina, če se najboljši jedi na skrivnem spravljajo k neki znani gospej. Pater Jarnej je moral s temi besedami gvardiana hudo zadeti, kajti gvardian skoči proti njemu, vzdigne roko in bi ga bil loputnil po lici, ko nebi drugi patri vmes skočili in vmirili razkačena brata v sv. Frančišku.

* (Tast v stiskah.) Na Francoskem je neki kmetski posestnik svojo hčer obljubil v zakon mlademu možu. Ko pride dan ženitve, zbero se svatje, a glavne osebe nij, namreč ženina. Išejo ga po vsej hiši, po dvorišču, hlevu, na svislih, pa nikjer ga nij najti. Končno ga eden svatov zagleda visoko na lipi v gostem vejevju čepeti. Maire (župan) gre in očita ženinu njegovo nesposodno obnašanje in ga opominja, naj precej sleze z drevesa. Ženin pa mirno odgovarja: „Moj tast mi je obljubil, da še pred ženitvijo dá prepisati name enega svojih gruntov. Ker pa tega dozdej nij storil, sem tudi jaz sklenil, da ne grem poprej k poroki, dokler tast ne dopolni svoje obljube.“ Tast se je sicer jezil, a na prošnjo svoje hčere se je vendar udal in privolil, kar je njegov bodoči zet zahteval.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

Odstranjenje vseh bolezní brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalesscière du Barry iz Londona, katera pri odraslih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj bolezní v želodeci, v živcih, v dlobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurju — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko določijo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! Vsled bolezní na jetrah sem bival sedem let v strašnem stanju sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pisati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalesscière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalesscière zasluži največjo hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzati. Z iskreno hvaležnostjo in popolnim spoštovanjem

Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchateau (Vogesen),

23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvomili na mogočosti kakšne pomoči. Od tega časa sem ji po nasvetu prijatelja, Revalesscière dajal, in ta izvrstna hrana jo je na začetnje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudi,

mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.

Martin, Officiere

Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalesscière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravlilo. V plehaših pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalesscière-Biscuits v pušicah 2 gold. 50 kr., 4 gold. 50 kr., — Revalesscière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Umrii v Ljubljani

od 7. do 11. avgusta:

Anton Regina, delavec, st. 26 l. v civilni bol. za tukerkulozo. Marija Streser 2 l. in 7 mes. za plućnim mrtodom. Franc Mlaker, v civilni bol. za tukerkulozo. Ana Rupert, zasebnica st. 71 l. kapuc. predmestje za plućnim mrtodom. Margareta Trdina delavka, 71 l. v civilni bol. za slabostjo. Leopold Kiršner, otrok mašinista, 10 mes. v kapuc. predm. št. 67 za božjastjo. Marija Podkrajšek, 44 l. za tukerkulozo. Franc Breskvar, 1 l. st. na Poljanah za drisko. Ana Boc, 1 l. za davico. Marija Jungwirt 75 l. na želodčnim rakom. Frančiška Liribar st. 74 l. v mestu št. 173 za črevnim mrtodom.

Tuji.

11. avgusta:

Evropa: Schmidt iz Leobersdorfa. Pri Slonu: Randić iz Krapine. — Kolnik iz Vipave. — Stopar, Kereg, Filipi, Fachine iz Trsta. — Marn, gimn. profesor z ženo iz Zagreba. — Stetner Szabo, iz Pešte. — Gospa Goldner iz Carigrada. — Umek iz Bleda.

Pri Mallči: Basenwein iz Dunaja. — Žnidaršič iz Ilirske Bistrice. — Gdč. Zebal iz Loke. — Praznik iz Lašć. — Peče iz Lesc. — Traub, Aman iz Waldhuta. — Löffler, Ketz iz Dunaja. — Freyberger iz Amstetena. — Hochwind iz Trsta. — Bohutinsky in žena iz Dvora. — Schrol iz Gradca. — Kuncce iz Buchholza.

Pri Zamorci: Kaschman iz Beljaka. — Manser iz Ptuja. — Višnikar, dr. Gerassi iz Dunaja. — Tretan iz Maribora. — Ritter iz Gradca. — Pogačnik iz Žavca. — Grof Jankovič iz Daruvara.

Pri carju avstrijskem: Kolman iz Vodja. — Jaklič iz Dobropolj. — Sanlić iz Radeč.

Dunajska borza 12. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld.	90 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	80
1860 drž. posojilo	107	—
Akcije narodne banke	974	—
Kreditne akcije	243	75
London	109	75
Napol.	8	79
C. k. cekini	—	—
Srebro	103	50

Tržne cene

v Ljubljani 12. avgusta t. l.

Pšenica 5 gl. 60 kr.; — reš 3 gl. 40 kr.; — ječmen 3 gld. — kr.; — oves 2 gl. 10 kr.; — ajda 4 gl. 50 kr.; — prosó 4 gl. 50 kr.; — koruza — gl. — kr.; — krompir — gl. — kr.; — fižol 6 gl. 60 kr.; — masla funt — gl. 52 kr.; — mast — gl. 42 kr.; — špeh frišen — gl. 44 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 2³/₄ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 30 kr.; — teletine funt 24 kr.; — svinjsko meso, funt 36 kr.; — sena cent 1 gld. 20 kr.; — slame cent — gl. 75 kr.; — drva trda 6 gld. 50 kr.; — mehka 4 gl. 70 kr.

Zobje in zobovje

se brez bolečine nastavljajo, ne da bi se korenine odstranile, zobobol se po usmrtenji živcev odpravi, vse **zobne operacije**, kot: plombranje v zlatu, srebru in drugih masah, pilenje, snaženje in izdiranje zob opravlja zobozdravnik (14—15)

A. Paichel,

glediščne ulice štev. 20, v l. nadstropji. Ure od 8—12 in od 2—5.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.